

Aan Zijne Excellentie de Gouverneur van Aruba,
t.a.v. de Minister van Algemene Zaken, Innovatie,
Overheidsorganisatie, Infrastructuur en Ruimtelijke Ordening
L.G. Smith Blvd. 76
Alhier

Uw brief: 21 september 2022
Uw kenmerk: LV-22/0020
Datum: 10 oktober 2022
Kenmerk: RvA 83-22

Onderwerp: Ontwerp-landsverordening tot vaststelling van de begroting van het
Tourism Product Enhancement Fund voor het dienstjaar 2023

Naar aanleiding van bijgaande aan de Raad ter advies toegezonden ontwerp-landsverordening tot vaststelling van de begroting van het Tourism Product Enhancement Fund voor het dienstjaar 2023, moge de Raad Uwe Excellentie het volgende berichten.

1. De Raad constateert ten eerste dat voor het dienstjaar 2023 wederom geen gespecificeerd overzicht van de schulden en vorderingen is opgenomen. Evenmin wordt melding gemaakt in hoeverre er bij het fonds schulden en vorderingen bestaan. Op grond van artikel 40, tweede lid, van de Comptabiliteitsverordening 1989 (AB 1989 no. 72) (CV 1989), worden de begroting en de jaarrekening van begrotingsfondsen jaarlijks opgemaakt en vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van die landsverordening. Hoewel de regering van mening is dat de CV 1989 op dit punt aanpassing behoeft¹, wordt voor het dienstjaar 2023 opnieuw niet voldaan aan hetgeen thans op grond van het tweede lid van artikel 3 van de CV 1989 van toepassing is.

2. De middelen uit het Tourism Product Enhancement Fund (TPEF) dienen op grond van artikel 3, derde lid, van de landsverordening van 1 september 2010 tot oprichting van een tweetal begrotingsfondsen ten behoeve van de toeristische promotie van Aruba onderscheidenlijk ten behoeve van de verbetering van het toeristische product Aruba (AB 2010 no. 55) te worden aangewend voor de verbetering van het toeristische product Aruba. Voor de besteding van deze middelen zijn voor het dienstjaar 2023 in het TPEF-

---

¹ Zie onder meer het Nader Rapport bij het advies van de Raad op de ontwerp-Landsbegroting 2019, d.d. 16 november 2018, kenmerk SMR-W-59/18, p. 4, het Nader Rapport bij het advies van de Raad op de ontwerp-landsverordening tot vaststelling van de begroting van het Tourism Product Enhancement Fund voor het dienstjaar 2018, d.d. 14 mei 2018, kenmerk SMR-W-11/18, p. 1-2 en het Nader Rapport bij het advies van de Raad op de ontwerp-landsverordening tot vaststelling van de begroting van het Tourism Product Enhancement Fund voor het dienstjaar 2016, d.d. 26 januari 2016, kenmerk SMR/W-118/2015, p. 2.

beleid verschillende aandachtsgebieden vastgesteld. Hierbij is het de Raad opgevallen dat ten aanzien van een aantal van deze aandachtsgebieden een directe relatie met productverbetering in de toeristische sector op voorhand niet duidelijk is. De betreffende aandachtsgebieden dienen namelijk vooral bredere maatschappelijke doelstellingen welke niet (direct) leiden tot een verbetering van het toeristisch product. Als voorbeeld noemt de Raad het financieren van de onderzoeks- en ontwerpfase van de bescherming en verbetering van de natuurwaarden van het 'Western Wetlands'-project, de financiering van projecten die bijdragen tot afvalscheiding met het oog op duurzaam afvalbeheer, het investeren in een bewustwordingscampagne gericht op de Arubaanse gemeenschap over het belang van afvalscheiding, het vergroten van het bewustzijn binnen de gemeenschap van de zwerfhonden en -kattenproblematiek en het reserveren van middelen voor het onderhoud van verschillende Arubaanse musea.

Verder valt uit de toelichting op te maken dat een deel van de middelen van het TPEF opnieuw aangewend zal worden voor werkzaamheden die samenvallen met de werkzaamheden en verantwoordelijkheden van andere entiteiten of overheids-onderdelen, zoals de ATA², DOW (voor wat betreft de schoonmaakwerkzaamheden en het onderhoud van stranden en looppaden)³ en Serlimar (in geval van de vuilnis-diensten).

Een zodanige vervaging van de scheidslijn tussen de specifieke doelstelling en bijdrage van het TPEF aan de verbetering van het toeristische product enerzijds en het inzetten van middelen gericht op het realiseren van brede maatschappelijke doelstellingen anderzijds in combinatie met de overlapping van werkzaamheden en verantwoordelijkheden van andere entiteiten en overheids-onderdelen, doet de vraag rijzen in hoeverre het bestaan van een apart begrotingsfonds ter verbetering van het toeristisch product nog gerechtvaardigd is. De Raad adviseert om in de toelichting in te gaan op de toegevoegde waarde van het TPEF voor het toeristische product Aruba, waarbij onder meer aandacht dient te worden besteed aan de lange termijnvisie ten aanzien van het toerismebeleid en de specifieke rol die daarbij aan het TPEF wordt toegekend.

---

² Zo is uit ATA's 'Corporate Plan & Budget 2022' op te maken dat de ATA 'local awareness campaigns' verzorgt op onder andere het gebied van milieu en cultuur, dat de ATA samenwerkt met 'Fundacion Parke Nacional Arikok' op het gebied van duurzaam toerisme en dat de ATA zorgdraagt, in onderlinge afstemming met DOW, voor het onderhoud aan stranden en het plaatsen van boeien en bijdraagt, samen met de AHATA en het TPEF, aan het afvalbeheer op de stranden. Zie ATA, 'Corporate Plan & Budget 2022', p. 40.

³ Zo worden reguliere onderhouds- en schoonmaakwerkzaamheden uitgevoerd onder aansturing van de DOW, maar bekostigd uit het TPEF. Zie het Nader Rapport bij het advies van de Raad op de ontwerp-landsverordening houdende vaststelling van de uitgaven en ontvangsten van het Tourism Product Enhancement Fund voor de dienstjaren 2020 en 2021, d.d. 17 augustus 2022, kenmerk SMR-W-270/2021, p. 8.

3. Tevens is de Raad van mening dat deze overlapping van activiteiten met andere entiteiten en overheidsonderdelen leidt tot onduidelijkheden in verantwoordelijkheden en fragmentering van beleid en middelen. Hierdoor bestaat het risico van een minder efficiënte besteding van middelen, waardoor doelstellingen minder snel of minder effectief bereikt worden. De Raad vraagt zich af op basis van welke gronden en afwegingen bepaald wordt welke werkzaamheden die in principe door de ATA, DOW en/of Serlimar zouden moeten worden uitgevoerd en bekostigd, ten laste van het TPEF worden gebracht. De Raad adviseert om hier in de toelichting op in te gaan.

4. Ten slotte merkt de Raad op dat, hoewel hij het belang van afvalscheiding en het gescheiden verwerken daarvan onderschrijft, hij vraagtekens zet bij de voorgenomen besteding van middelen aan projecten die bijdragen aan afvalscheiding en het investeren in een bewustwordingscampagne voor de Arubaanse gemeenschap over het belang van afvalscheiding.⁴ De Raad vraagt zich namelijk af in hoeverre Aruba beschikt over de infrastructuur voor het verwerken van gescheiden afval. Zonder een dergelijke infrastructuur kan de bereidheid om afval te scheiden en het nut van een daarop gerichte bewustwordingscampagne worden ondergraven.

In de marge van de memorie van toelichting zijn enkele voorstellen ter redactionele verbetering geplaatst.

De Raad kan zich voor het overige met de doelstelling en de inhoud van het ontwerp verenigen en geeft u in overweging het aan de Staten aan te bieden, nadat met het vorenstaande rekening zal zijn gehouden.

De Secretaris,

De plv. Voorzitter,

---

mr. A. Braamskamp

---

drs. C. Timmer

---

⁴ MvT, p. 2.